«شهروند» به بهانه روز دانشجو بررسی می‌کند

تولد جنبش دانشجویی ایران با استکبارستیزی

[شهروند] مصطفی بزرگ‌نیا، احمد قندچی و مهدی شریعت رضوی سه شهید ۱۶آذر ۱۳۳۲بودند و سه نامی که در تاریخ جنبش دانشجویی ایران برای ابد ماندگار شدند. پس از کودتای آمریکایی-انگلیسی ۲۸مرداد ۱۳۳۲ و درحالی‌که حاکمیت استبداد با وابستگی هرچه بیشتر به قدرت نوظهور جهان استکباری در آن زمان، یعنی آمریکا، می‌رفت که عصری طولانی از خفقان و رعُب در جامعه ایران به پا کند، حرکت دانشجویان علیه سفر ریچارد نیکسون، معاون وقت آیزنهاور رئیس‌جمهوری آمریکا به ایران، روحی تازه در جامعه دمید و نشانه‌ای از امید و مبارزه را از دانشکده فنی دانشگاه تهران بروز داد. اعتراض به سفر معاون دولتی که مسبب سرنگونی دولت ملی ایران و حاکم کردن استبداد با دخالت مستقیم و کودتای جنایتکارانه بود، از سوی دانشجویان ایرانی که سابقه مبارزات پررنگی نداشتند، ضربه سختی به دستگاه استبدادی بود. دانشجویان ایرانی با تظاهرات و حرکت تاریخی خود در ۱۶ آذر ۳۲ نشان دادند که حکومت کودتایی شاید با زور تانک و تفنگ آمریکایی و انگلیسی و قداره و قمه اراذل و اوباش بتواند حاکم شود، اما نمی‌تواند مشروعیتی برای خود در افکار عمومی و خاصه در میان دانشجویان آگاه دست‌وپا کند و دانشجویان حاضرند با تقدیم شهید و خون دادن، حاکمیتی استبدادی وابسته را رسوا و نفرت خود را از استکبار اعلام کنند.

۱۶آذر۳۲ تاریخ‌سازی دانشجویان

ماجرای ۱۶ آذر ۳۲ از آن دست ماجراهایی بود که با گذر زمان، مرتبا بر اهمیت و ارزش آن افزوده شد. ماجرایی که شاید در زمانه خود با سانسور و کوچک‌نمایی حکومت پهلوی مواجه شد و جریان‌سازی وسیعی به پا نکرد، اما با گذر سال‌ها از این ماجرا و از دیدگاهی کلان‌تر ارزش آن هویدا شد. اعتراض دانشجویان به سفر نیکسون سه‌ماه‌ونیم پس از کودتای ۲۸مرداد ۳۲ با دخالت آمریکا، نشانه روشنی از زمان آگاهی و حساسیت جامعه ایران به دخالت مستکبران در امور داخلی و فقدان مشروعیت حکومت پهلوی در اذهان عمومی بود. در شرایطی که حکومت پهلوی احساس می‌کرد با دستگیری، تبعید مصدق، کشتار و حبس چهره‌های ملی و مذهبی آن روزگار، جای پای خود را محکم کرده و علاوه بر انگلیس، حمایت آمریکا را نیز پشت سر خود دارد و با تبلیغات منفی علیه روحانیون، مصدق و سایر مخالفان، کار مسیر برای اداره امور در پیش گرفته است، به ناگاه حرکتی از درون دانشکده فنی دانشگاه تهران و در شرایطی که جنبش دانشجویی و حرکات و فعالیت‌های دانشجویی به شکلی منسجم و عمیق، داخل کشور ریشه نداشت، ضربه‌ای کاری به این رژیم وارد کرد.

حرکت دانشجویان در ۱۶ آذر ۳۲ از آنجا اهمیت افزون‌تری می‌یابد که از دید حکومت و بخش‌های مختلف جامعه، قشر دانشجو، قشری فرنگی‌مآب، فاقد روحیه مبارزه و جنگندگی و بیگانه با مسائل سیاسی و تاریخی و صرفا در پی کسب مدارج تحصیلی عالیه برای استخدام و پیوستن به سیستم بوروکراسی کشور است و با توجه به رویکرد آموزشی حکومت پهلوی در بسط غرب‌گرایی و غرب‌زدگی در دانشگاه‌ها، تهدید خاصی از ناحیه قشر دانشجو متوجه رژیم نیست. با انتشار خبر سفر نیکسون به ایران از روزهای منتهی به ۱۶ آذر زمزمه‌هایی برای اعتراض به این سفر بالا گرفت. در روز ۱۴آذر تظاهرات و اجتماعات دانشجویی از دانشکده‌های حقوق و علوم سیاسی، فنی، پزشکی و... آغاز شد و ناگهان تصورات درباره فضای دانشجویی ایران به هم ریخت. روز بعد، تظاهرات به اطراف و بیرون دانشگاه نیز کشیده شد و تعدادی از دانشجویان توسط افسران گارد شاهنشاهی، شهربانی و... مورد ضرب‌وشتم قرار گرفته و تعدادی از آنان دستگیر شدند. شهید مصطفی چمران که در آن زمان دانشجوی دانشکده فنی تهران بود روایت عجیبی از نوع نگاه و رویکرد قساوت‌آمیز حکومت پهلوی به دانشجویان نقل کرده است. چمران بعدها در این رابطه گفته است: «روز ۱۵آذر یکی از دربانان دانشگاه شنیده بود که تلفنی به یکی از افسران گارد دانشگاه دستور می‌رسد که باید دانشجویی را شقه کرد و جلوی در بزرگ دانشگاه آویخت که عبرت همه شود و هنگام ورود نیکسون صداها خفه گردد و جنبنده‌ای نجبند».(۱) در چنین فضایی ارزش حرکت دانشجویان آن روزگار و شجاعت آنان بیش از پیش عیان می‌شود.

درواقع می‌توان گفت یکی از مقاطعی که همبستگی و آگاهی و نمود انباشت تجربه‌های ملی و تاریخی نسبت به دخالت مستکبران و دولت‌های استعماری، برون‌داد بسیار عمیق و ماندگاری داشت، در همین واقعه ۱۶آذر ۳۲ است. درحقیقت دانشجویان با ملاحظه تجربه‌های تاریخی معاصر خود همچون؛ دخالت‌های استعماری در دوران قاجار و تجزیه ایران، غارت نفت و منابع کشور، استبداد رضاخانی و تقدیم کشور به متفقین بدون مقاومت، سرنگونی دولت مصدق و انحراف نهضت ملی شدن نفت و افزوده شدن دولت استکباری و استعماری جدید، یعنی آمریکا برای دخالت در امور کشور و غارت منابع ملی و ظلم‌وستم در حق مردم؛ احساس کردند که باید ضرب شستی به آمریکا و رژیم پهلوی نشان داده و مقطعی که معاون رئیس‌جمهوری آمریکا پس از یک کودتای خائنانه، در ژست فاتحان قصد بازدید از ایران را دارد، برهه‌ای تاریخی است که نباید ساکت نشست و باید برای رهایی از چنگ استکبار و استبداد، به مبارزه پرداخت.

هر چند نیکسون سفر خود را انجام داد، روزنامه اطلاعات چاپ ۱۷ آذر ۳۲ به‌خاطر اشاره به ماجرای شهادت سه دانشجو، جمع‌آوری شد و نیکسون دکتری افتخاری! دانشکده حقوق را دریافت کرد، اما آنچه در تاریخ ماندگار شد نام سه دانشجوی شهید و آگاهی دانشجویان ایرانی بود. به برکت خون این شهدا، جنبش دانشجویی شکل گرفت و شانزده آذر به نام روز دانشجو ماندگار شد. نیکسون بعدها در اعترافی ناخواسته، اهمیت حرکت دانشجویان را افشا کرده است. وی در مصاحبه‌ای در بازگشت به آمریکا درباره اعتراض دانشجویان و پرتاب سنگ به ماشین خود در زمان بازدید گفته بود: «تاکنون ندیده بودم دانشجویان یک کشور جهان سوم مقابل دیدگان یک مقام مسئول بالای آمریکایی به او ناسزا بگویند، هیچ‌گاه این صحنه از مقابل چشمم نمی‌رود».(۲). منابع: ۱) مرکز اسناد انقلاب اسلامی ۲) 15914۰5/tn.ai

> با انتشار خبر سفر نیکسون به ایران از روزهای منتهی به ۱۶ آذر زمزمه‌هایی برای اعتراض به این سفر بالا گرفت. در روز ۱۴ آذر تظاهرات و اجتماعات دانشجویی از دانشکده‌های حقوق و علوم سیاسی، فنی، پزشکی و... آغاز شد و ناگهان تصورات درباره فضای دانشجویی ایران به هم ریخت.

نقد

گم شدن اصل ماجرای روز دانشجو با غلبه سیاسی‌کاری و سرگرمی

روز دانشجو در تقویم تا حدود دو دهه پیش در فضای دانشگاهی کشور، بسیار پراهمیت و واجد اعتبار و وزانت بود. روایت اصل ماجرا، بُعد ضداستبدادی و ضداستکباری آن و بیداری، آگاهی و فداکاری دانشجویان آن زمان و تطبیق دادن رویکرد دانشجویان هر عصر با رقم‌زنندگان حرکت تاریخی ۱۶ آذر ۳۲ اصلی‌ترین موضوعات به مناسبت ۱۶آذر در فضای دانشجویی کشور بود. ۱- آفت سیاسی‌کاری و ساختارشکنی؛ پس از روی کار آمدن اصلاح‌طلبان در سال۷۶، تلاش‌هایی برای تهییج دانشجویان و حرکت دادن جنبش دانشجویی به‌سمت تقابل با نظام، ساختارشکنی و غرب‌گرایی صورت گرفت. برگزاری مراسمات جنجالی در روز دانشجو با حضور چهره‌های اصلاح‌طلب و تلاش برخی اصلاح‌طلبان برای سوق دادن دانشجویان به تعریف جنبش و ماهیت خود در مقابل نظام، کاملا برخلاف ماهیت اصلی و اولیه جنبش دانشجویی و حرکت ۱۶ آذر ۳۲ بود. از تبعات این رویکرد، علاوه بر اخلال در فضای علمی و فرهنگی دانشگاه‌ها، ضربه خوردن شخص رئیس دولت اصلاحات بود. خاتمی که ۱۶ آذر ۸۳ با حضور در دانشگاه تهران به سخنرانی پرداخت با هوکردن و توهین این طیف دانشجویان و حامیان سابق خود مواجه شد و جالب آنکه نماینده بسیج دانشجویی به دفاع از جایگاه و حرمت رئیس‌جمهور وقت پرداخت. ۲- در سال‌های اخیر و در دولت سابق نیز، مسئله‌ای بی‌ربط در ۱۶ آذر بسیار پررنگ بوده و آن تبدیل کردن مراسمات روز دانشجو به روزی برای برنامه‌های طنز، سرگرمی و استندآپ، بود که نتیجه آن کمرنگ شدن ماهیت اصلی این روز تاریخی در میان دانشجویان نسل جدید بود. بسیاری از پوسترهای مراسم روز دانشجو در دوران دولت سابق در دانشگاه‌های مختلف، به شکلی عجیب حاوی برنامه‌های طنز و سرگرمی بود و در برنامه‌های سیاسی نیز چندان مباحث فکری و گفتمانی درباره جایگاه، اهمیت و نقد و بررسی وضعیت جنبش دانشجویی و نسبت آن با مسائل روز؛ وجود نداشت. این مسئله نیز به نوعی حرکات آشفته، هیجانی و فاقد عمق در میان دانشجویان منجر شد که برون‌داد آن در اعتراضات سال ۱۴۰۱ به شکل حرکات زننده، فحاشی کردن و عدم‌رعایت الزامات حداقلی فعالیت و اعتراض دانشجویی منجر شد. هرچند در دو مقطع مورد اشاره، جنبش دانشجویی فعالیت‌های گفتمانی و ارزشمند نیز داشته و این نوشتار در پی زیر سؤال بردن کل دوران جنبش دانشجویی در مقاطع مذکور نیست، اما می‌توان گفت در آن دو مقطع ضربات بدی به جنبش دانشجویی وارد شد و ضروری است احیای جایگاه و وجهه جنبش دانشجویی از طریق گفتمان‌سازی با همکاری مسئولان دانشگاه‌ها و سیاستگذاران آموزش عالی و با لحاظ کردن دغدغه‌ها و دیدگاه‌های دانشجویان در دستور کار قرار گیرد. برنامه حضور رئیس جمهور، سران دیگر قوا و وزرای دولت در روز دانشجوی امسال در دانشگاه های مختلف، نوید این مسئله را می دهد و نشان از تلاش دولت برای احیای روز دانشجو و بهادادن به جنبش دانشجویی دارد.

روایت

روایت پرکشیدن ۳ شهید جنبش دانشجویی

واقعه ۱۶آذر ۳۲ از آن دست وقایع تاریخی است که خاطرات و روایت‌های آن برای وجدان‌های بیدار و علاقه‌مندان به تاریخ بسیار تأمل‌برانگیز است. ماجرای شهادت بزرگ‌نیا، قندچی و شریعت رضوی از این دست روایت‌هاست.

پایگاه مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی به نقل از اسناد در این باره چنین نوشته است:

«...حضور نظامیان در صحن دانشکده فنی باعث شد که بین نظامیان و دانشجویان، زدوخورد شود. عده‌ای از سربازان، دانشکده فنی را به‌صورت کامل محاصره کرده بودند تا کسی از میدان نگریزد. آنگاه دسته‌ای از سربازان با سر نیزه از در بزرگ دانشکده وارد شدند. اکثر دانشجویان به ناچار پا به فرار گذاردند تا از درهای جنوبی و غربی دانشکده خارج شوند. در این میان بغض یکی از دانشجویان ترکید و او که مرگ را به چشم می‌دید و خود را کشته می‌دانست، دیگر نتوانست این همه فشار درونی را تحمل کند و آتش از سینه پرسوز و گدازش به شکل شعاری کوتاه بیرون ریخت: «دست نظامیان از دانشگاه کوتاه!». هنوز صدای او خاموش نشده بود که رگبار گلوله باریدن گرفت و چون دانشجویان فرصت فرار نداشتند به کلی غافلگیر شدند و در همان لحظه اول عده زیادی هدف گلوله قرار گرفتند. به‌خصوص که بین محوطه مرکزی دانشکده فنی و قسمت‌های جنوبی، سه پله وجود داشت و هنگام عقب‌نشینی عده زیادی از دانشجویان روی پله‌ها افتاده و نتوانستند خود را نجات دهند، مصطفی بزرگ‌نیا به ضرب سه گلوله از پا درآمد. مهندس مهدی شریعت‌رضوی که ابتدا هدف قرار گرفته، به سختی مجروح شده بود بر زمین می‌خزید و ناله می‌کرد و دوباره هدف گلوله قرار گرفت. احمد قندچی حتی یک قدم هم به عقب برنداشته و در جای اولیه خود ایستاده بود و از گلوله‌باران اول مصون مانده بود که یکی از جانیان با رگبار مسلسل سینه او را شکافت. بعد از پایان درگیری‌ها احمد هنوز زنده بود؛ او را به یکی از بیمارستان‌های نظامی تهران منتقل کردند. درحالی‌که در درگیری‌ها لوله شوفاژ در مقابل احمد ترکیده بود و آب جوش تمام سر و صورت او را به‌شدت مجروح کرده بود، با این حال مسئولان بیمارستان از مداوا و حتی تزریق خون به او ابا کردند و ۲۴ ساعت بعد او مظلومانه شهید شد. مظلومیت قندچی به حدی بود که حتی بعد از شهادت، به خانواده‌اش گفته بودند که احمد را با دو شهید دیگر در امامزاده عبدالله دفن کرده‌اند. برادر شهید قندچی گفت: «بعد از اینکه فهمیدیم احمد را در مسگرآباد دفن کرده‌اند با خانواده شریعت رضوی و بزرگ‌نیا به مسگرآباد رفتیم و قبر شهید را نبش کردیم و او را مخفیانه به امامزاده عبدالله بردیم و در آنجا در کنار دوستانش به خاک سپردیم.»

نگاه

تقدیر از قاتلان دانشجویان؛ لکه ننگ حکومت پهلوی

در سال‌های اخیر جریان سلطنت‌طلب در حالی با استناد به تاسیس چند دانشگاه در دوران پهلوی درصدد چهره‌ای حامی علم و دانش از این رژیم برآمد که پس از واقعه ۱۶خرداد۳۲، رژیم شاه بدون پرده‌پوشی به تقدیر از عوامل کشتار دانشجویان پرداخته بود. مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران در این باره آورده است: «حاکمیت پهلوی دوم نه‌تنها از محاکمه و مواخذه متجاوزان به حریم علم و معرفت سر باز زد، بلکه ۹ روز بعد در نامه‌ای به شماره ۲۱۲۲ مورخ ۱۳۳۲/۹/۲۵ که از سوی سرهنگ علی‌محمد روحانی، رئیس ستاد لشکر دو زرهی مرکز، تهیه شده بود، به‌گونه‌ای «خیلی فوری» از «ستاد رکن دو»، تقاضای تشویق افسران و درجه‌داران و سربازان دسته جانباز در مأموریت دانشگاه تهران در دوشنبه ۱۶ ماه جاری به عمل آمد؛ تشویقی که شامل حال ۱۶ نفر به پاس کشتار روز ۱۶آذر شد. این ۱۶ تن به مناسبت قربانی کردن سه دانشجوی مظلوم پیش پای نیکسون، افزون بر ترفیع درجه به پاداش‌های نقدی ۲۵ تا ۳۵ تومان نایل آمدند.»

صحنه بازسازی شده ۱۶ آذر ۱۳۳۲ توسط آزاده اخلاقی

نوبت دوم
شناسه آگهی: ۱۶۱۳۹۳۷

آگهی مناقصه عمومی یك مرحله ای (۲۰۰۲۰۰۱۱۰۵۰۰۰۲۱۴)

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران
شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران

مناقصه گزار: شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران – منطقه لرستان
موضوع مناقصه: تعویض و جابجایی تابلوهای برق کنترل IR مرکز انتقال نفت تنگ فنی
۱-مبلغ برآورد مناقصه: **۲۰٫۴۰۵٫۲۱۴٫۸۵۶ ریال**
۲-محل و مکان اجرای کار: منطقه لرستان – مرکزانتقال نفت تنگ فنی واقع در شهرستان پلدختر- کیلومتر ۱۷ جاده پلدختر/ اندیمشک
۳-مدت اجرای کار: ۱۲۰ روز تقویمی
۴-نام دستگاه نظارت: نگهداری و تعمیرات برق منطقه لرستان
۵-قیمت ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.
۶-روش ارزیابی مالی عبارت است از « دستورالعمل ارزیابی مالی و فرآیند قیمت متناسب در مناقصات صنعت نفت به شماره ۷۹۶-۲۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ وزارت نفت» میباشد.
نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ **۵۰٫۰۲۰٫۷۴۳٫۲۶۰ ریال** به صورت یك یا ترکیبی از ضمانت نامه های مندرج در بند های الف، ب، پ ،ج ،چ ،ح ، خ ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۵۰۶۵۹/۱۲۳۴۰۲ مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲ هیأت محترم وزیران می باشد. تضمین وجه نقدمیبایست به شماره شبا IR ۳۷۰۱۰۰۰۰۴۱۰۱۰۴۶۸۷۱۲۰۲۰۵۰ بانك مرکزی واریز گردد ضمنا" ضمانتنامه یا رسید وجه آن در سامانه بارگذاری گردد .
• درج کد اقتصادی و شناسه ملی جهت اشخاص حقوقی در پیشنهاد قیمت مندرج در سامانه ستاد الزامی میباشد.
• دارابودن و بارگذاری گواهینامه تعیین صلاحیت پیمانکاری معتبر در رشته نیرو از سازمان برنامه و بودجه با حداقل رتبه ۵ در سامانه ستاد الزامی است.
• دارا بودن و بارگذاری گواهی تایید صلاحیت ایمنی معتبراز وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا گواهی موقت در سامانه ستاد الزامی است .
زمان و نحوه خرید اسناد مناقصه از سامانه: شرکت کنندگان مهلت دارند تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۱ و با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به نشانی www.setadiran.ir نسبت به خرید اسناد و پرداخت هزینه از طریق اتصال به درگاه پرداخت الکترونیك اقدام نمایند.
لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از فراخوان تا انتخاب برنده از سایت مزبور انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه ستاد ، نسبت به ثبت نام و اخذ گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند و جهت عضویت با پشتیبانی سامانه ستاد به شماره ۰۲۱۴۱۹۳۴ تماس حاصل فرمایند. ضمناً درج کامل آدرس محل اقامتگاه شخص حقوقی (آدرس پستی شرکت)، شماره فکس و تلفن شرکت و مدیران شرکت در سامانه تدارکات الکترونیک دولت جهت ارسال دعوتنامه و هرگونه اطلاع رسانی برای کلیه شرکت کنندگان در مناقصه الزامی است.
زمان و مهلت تکمیل و بارگذاری پیشنهادات در سامانه: شرکت کنندگان می بایست تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۴ نسبت به تکمیل اسناد مربوطه و بارگزاری در سامانه تدارکات الکترونیك دولت (ستاد) و تحویل اصل پاکت الف **(اصل ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار/ اصل رسید واریز وجه نقد)** لاك و مهر شده در مهلت مندرج در این بند به دفتر کمیسیون مناقصات نیز اقدام و رسید دریافت نمایند.
زمان و محل گشایش پاکات: پیشنهادهای واصله در ساعت ۱۰:۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ در محل کمیسیون مناقصات به آدرس: تهران- خیابان سپهبد قرنی- نرسیده به خیابان سپند- پلاك ۱۸۸- طبقه هشتم از طریق سامانه تدارکات الکترونیك دولت (ستاد) بازگشایی و خوانده خواهد شد.
جلسه توجیهی: با حضور شرکت کنندگان در مناقصه جهت بازدید از محل انجام کار و توضیح و تشریح اسناد ، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۷ ساعت ۱۰:۰۰ صبح به نشانی : پلدختر– کیلومتر ۱۷ جاده اندیمشک- مرکز انتقال نفت تنگ فنی تشکیل می گردد.
جهت کسب اطلاعات بیشتر درخصوص موضوع کار مناقصه با تلفن ۳۳۴۰۳۷۵۹-۰۶۶ آقای احمدی رئیس نگهداری و تعمیرات برق منطقه تماس حاصل فرمائید .
www.ioptc.ir www.setadiran.ir www.shana.ir
روابط عمومی